

Текст је написан 23. марта 2011. године и објављује се први пут.

Увод

У нашој јавности се већ дуже време употребљава израз „политичка позадина“, а који се доводи у везу са убиством Зорана Ђинђића. Сама по себи ова чињеница није забрињавајућа када се употребом овог израза диче новинари или нестручњаци у области права. Међутим, они нису једини који су је пригрлили. Министар правде, државни секретар њеног министарства, други министри, тужилац за организовани криминал, и ретки припадници академске заједнице, такође, понављају овај израз као неку врсту мантре: „политичка позадина убиства Зорана Ђинђића“. Свима је заједничко да инсистирају на разоткривању те политичке позадине, и кажњавању људи који су у њени актери.

Тако *Новости* од 6. 12. 2010. године објављују интервју са тужиоцем за организовани криминал где је једно од питања било следеће:

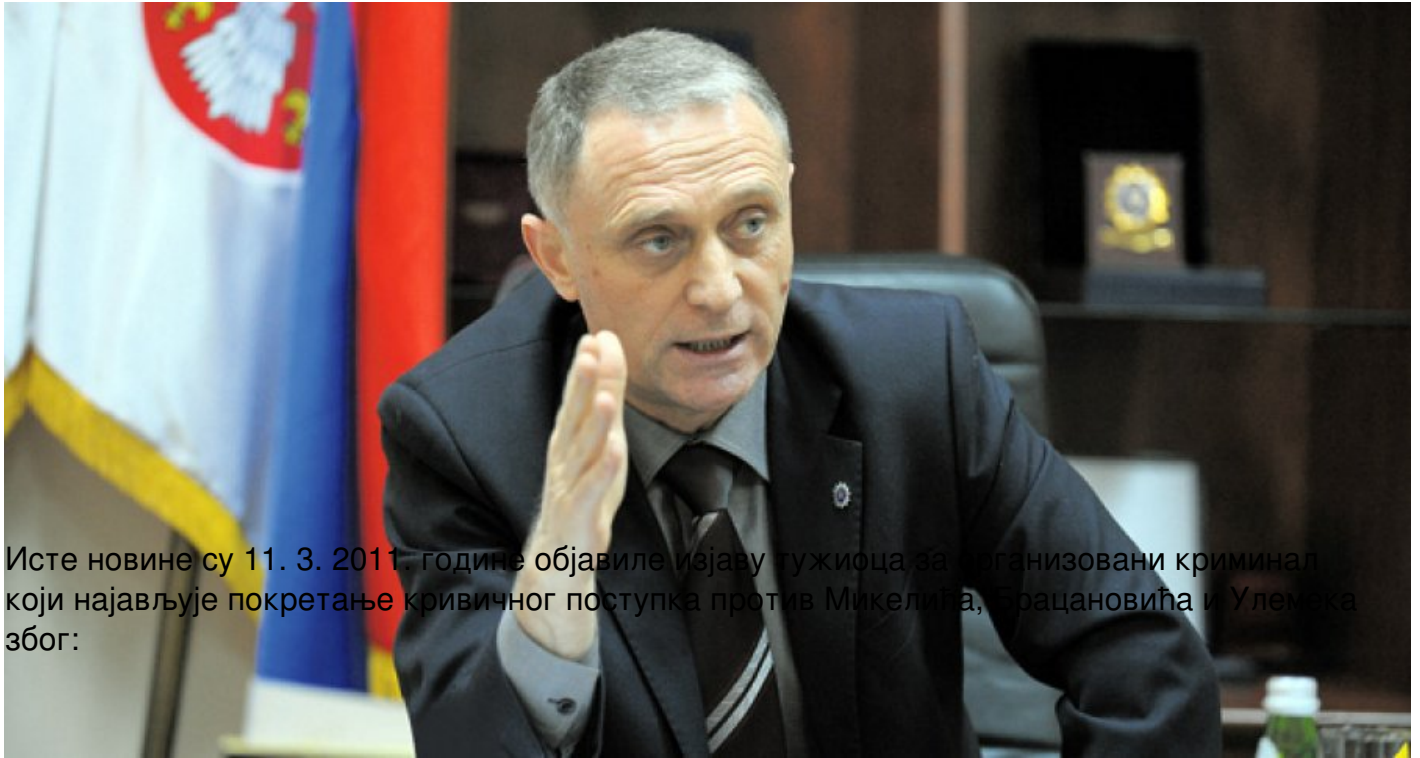
„Колико Вам у истраживању политичке позадине убиства премијера значе подаци које смо чули на суђењу?“

Радисављевић одговара:

Пише: Бранислав Ристивојевић
недеља, 30 новембар 2014 00:55

„Ти подаци су од изузетног значаја, али нису били довољни да се покрене још неки кривични поступак. У међувремену су прикупљене додатне информације које треба да нам у великој мери помогну у доношењу одлуке о исходу преткривичног поступка који је у току.“ [\[1\]](#)

Исте новине су 11. 3. 2011. године објавиле изјаву тужиоца за организовану криминалност који најављује покретање кривичног поступка против Микелића, Брацановића и Улемека због:

„...умешаности у побуну ЈСО, и самим тим, у политичку позадину убиства премијера...“ [\[2\]](#)

И министарка правде Снежана Маловић даје изјаву за исти број Новости где се користи појмом политичке позадине:

„грађани Србије чекају одговор... ...ко стоји иза политичке позадине убиства премијера...“

Оно што је посебно занимљиво јесте изјава министарке:

„Овај поступак се води професионално и неће се поновити ужасни пропусти...“

Пише: Бранислав Ристивојевић
недеља, 30 новембар 2014 00:55

Занимљиво је да њен државни секретар Слободан Хомен у изјави за *Блиц* датој 6. 10. 2010. године одбија да коментарише отварање истраге о побуни црвених беретки, али зато зна шта подразумева истрагу политичке позадине атентата на Ћинђића:

„Испитивање политичке позадине није само истрага шта је неко урадио, већ и онога шта је могао да уради а није.“ [\[3\]](#)

Да се вратимо изјави тужиоца за организовани криминал. У њој тужилац јавности саопштава још података:

„У вези са овом истрагом биће саслушани и Војислав Коштуница... ...Петровић...
...Мијатовић...“

На крају тужилац нам објашњава зашто све ово ради:

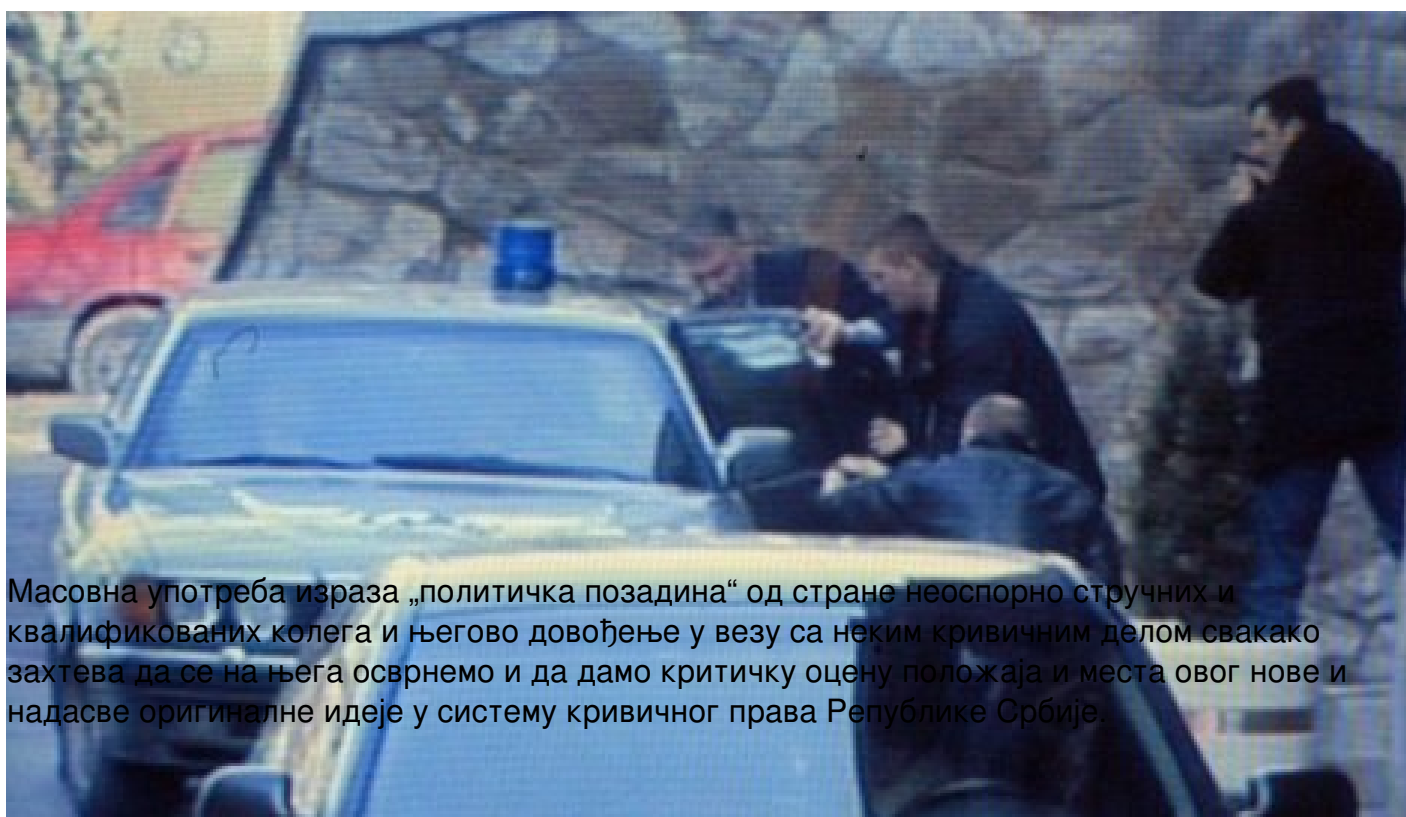
„Побуна ЈСО, која се може разумети као увертира у убиство премијера, један је од приоритета тужилаштва. Сви одговорни биће процесуирани у складу са улогама које су имали у овом догађају.“ [\[4\]](#)

Пише: Бранислав Ристивојевић
недеља, 30 новембар 2014 00:55

Радио Слободна Европа 7. 12. 2010. године јавља да је почео „преткривични поступак ком се истражује политичка позадина убиства председника Владе.“ и том приликом ради интервју са Лепосавом Крон, директором Института за криминолошка и социолошка истраживања која каже да верује да је:

„...последњом реакцијом тужилаштва расветљавање политичке позадине убиства Зорана Ђинђића коначно померено са мртве тачке... ...и да је... ...време да се архитекте тог злочина открију...“

[5]

Масовна употреба израза „политичка позадина“ од стране неоспорно стручних и квалификованих колега и његово довођење у везу са неким кривичним делом свакако захтева да се на њега осврнемо и да дамо критичку оцену положаја и места овог нове и надамсе оригиналне идеје у систему кривичног права Републике Србије.

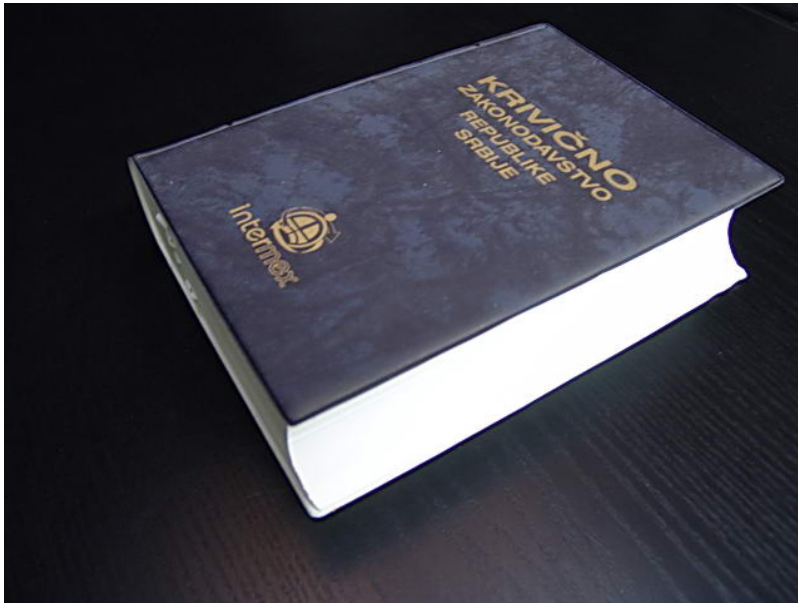
1. Политичка позадина као институт кривичног права

Кривично право Републике Србије кодификовано је 2006. године Кривичним закоником. И поред великог броја нових решења он не представља дисконтинуитет у односу на раније кривично законодавство (ОКЗ из 2003. године и КЗ СРЈ пре њега). Све одредбе које су релевантне за ову анализу нису се мењале или су се мало мењале тако да се научни задатак који је постављен у уводу може обавити без обзира на разлике између поменутих аката. Ако, у неком случају, ова разлика буде од значаја, она ће се нагласити.

Пише: Бранислав Ристивојевић
недеља, 30 новембар 2014 00:55

Темељном претрагом важећег законодавства, и уз најбољу вољу, нисмо успели да пронађемо нити један институт општег дела КЗ који носи назив „политичка позадина“. Прегледали смо све облике и начине остваривања кривичног дела, али нити један нема назив „политичка позадина“. С обзиром на то да се догађаји које моје учене колеге називају „политичком позадином“ смештају у 2001. годину помислили смо да би и претрага тада важећег закона, КЗ СРЈ, дала резултате. Међутим, резултат је био исти.

Из овог разлога наше истраживање смо преоријентисали на посебни део кривичног законодавства. Можда неко кривично дело у законима који су тада били на снази, КЗ СРЈ и КЗ РС, носи овај назив. Нажалост, исход и ове анализе је био исти. У кривичном законодавству Републике Србије, не само да није постојало кривично дело које се зове „политичка позадина“, већ овај израз није могуће пронаћи ни у предметном регистру који се налази на крају више различитих издања закона које смо користили. То значи да наше кривично законодавство уопште не познаје такав израз као што је „политичка позадина“.

Ако узмемо у обзир члан 2. Закона о јавном тужилаштву који каже да:

„Јавно тужилаштво је самостални државни орган који гони **учиниоце кривичних дела** и других кажњивих дела и предузима мере за заштиту уставности и законитости.“

необходно се намеће једно логичко питање: како један тужилац у Србији може да гони за неку радњу која није неки облик или начин остваривања кривичног дела, нити је кривично дело сама по себи? Када су то државни тужиоци добили надлежност да гоне

Пише: Бранислав Ристивојевић
недеља, 30 новембар 2014 00:55

за радње које нису кажњиве? Којим актом су добили ову надлежност?

Једини логичан одговор јесте да је ова нова појава (да државни тужиоци гоне за радње које нису кажњиве) последица једног револуционарног процеса који је недавно спроведен у Републици Србији (и још траје), а који су његови актери, вероватно у жељи да избегну да им се припишу ауторска права на њега, скромно назвали „реформом“ правосудја.

Да, то је једини логичан одговор. У поступку реформе правосудја државни тужиоци су добили надлежност да гоне за радње који нису кривична дела и нису кажњиве по нашем законодавству.

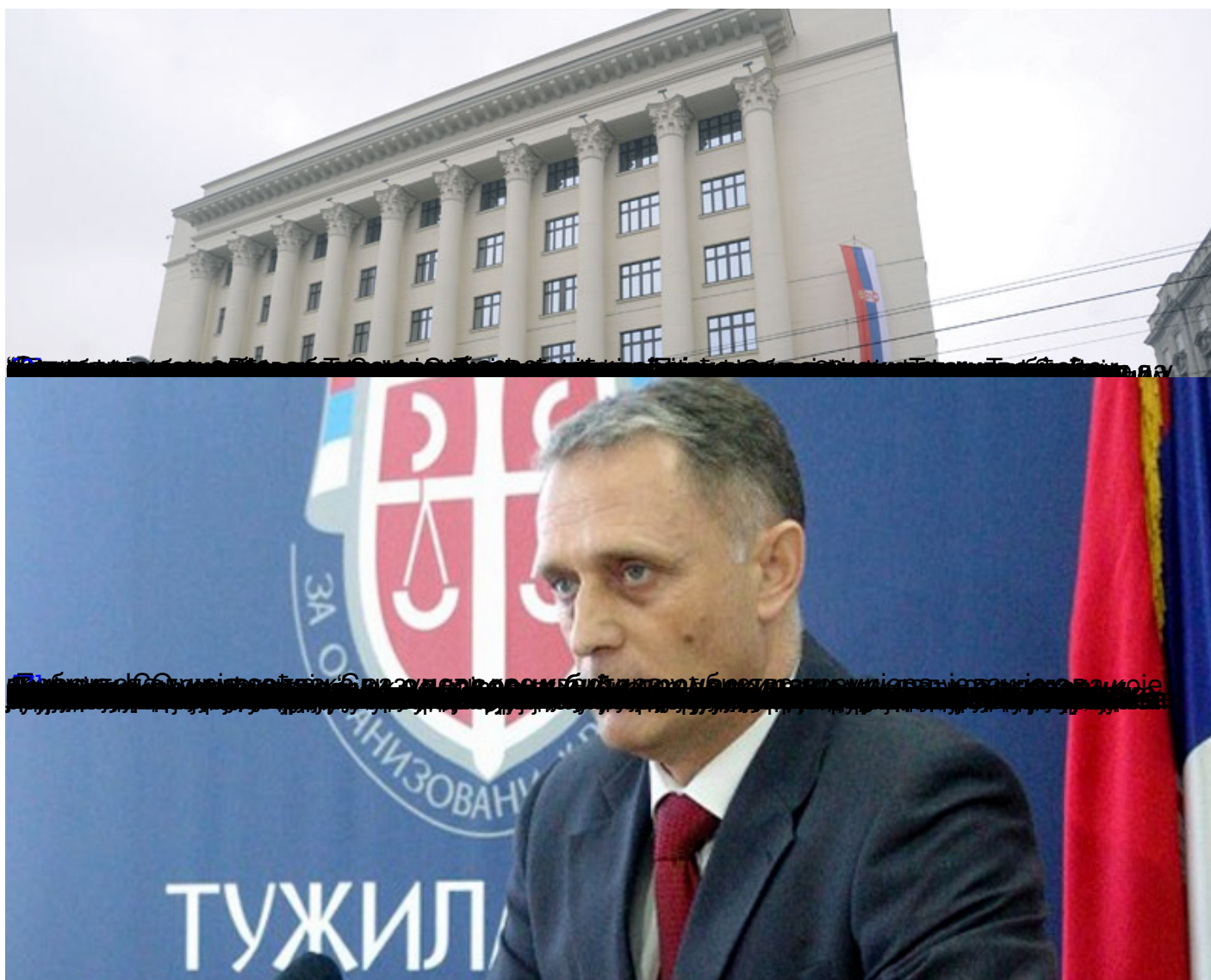
Најбољи доказ да је моја анализа правилна јесте изјава могу ученог и уваженог колеге, Тужиоца за организовани криминал Миљка Радисављевића, дата пре више од 2 године, 3. 8. 2008. године Блицу. На питање новинара:

“После првостепене пресуде за атентат на премијера Ђинђића Специјално тужилаштво је формирало неку врсту досијеа о политичкој позадини овог злочина. Да ли сте у међувремену дошли до неког податка или чињенице који би отворили могућност за покретање кривичног поступка против нових лица?”

Радисављевић одговара:

Пише: Бранислав Ристивојевић
недеља, 30 новембар 2014 00:55

О „политичкој позадини“ кривичног дела и другим "револуционарним" новинама реформе правосудја

Пише: Бранислав Ристивојевић
недеља, 30 новембар 2014 00:55

